

B I L T E N 05/2012

UŽICE maj, 2012. Godina

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE DOO“-UŽICE

-ecc. Jovan Mirosavljević, direktor

-dipl. ing. Petar Joković, stručni saradnik za voćarstvo

-dipl. ing. Miroslav Milivojević, stručni saradnik za stočarstvo

-dipl. ing. Nebojša Đurić, stručni saradnik za stočarstvo

-dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, stručni saradnik za ratarstvo

-dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja

-dipl. ing. Zorica Lazić, stručni saradnik za zaštitu bilja

-dipl. ing. Milena Krković, stručni saradnik za zaštitu bilja

Osnovna delatnost „Poljoprivredne stručne službe Užice“ iz Užica je pružanje saveta odabranim i ostalim domaćinstvima na području svoga rada , koja se ostvaruje kroz:

-predavanja

-održavanje radionica

-davanje saveta u Službi

-davanje saveta telefonom

-davanje saveta na imanjima zemljoradnika

-davanje saveta putem lokalnih radija i televizije

-davanje saveta putem biltena, plakata i brošura

-postavljanje demonstracionih ogleda

-održavanje poljoprivrednih izložbi –sajmova

-pomoć zemljoradnicima oko upisa i obnove u Registru P.G.

-blagovremeno upoznavanje P.G. sa pojedinim uredbama

-upoznavanje P.G. sa načinom i vremenom podnošenja dokumentacije radi

ostvarivanja sredstava po pojedinim uredbama.

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266, E- mail: pssuzice@sbb.rs

Kukuruzna zlatica *Diabrotica virgifera*

Poreklom je sa američkog kontinenta, a u našoj zemlji se pojavila početkom devedesetih godina prošlog veka i to najpre na području Srema, u Vojvodini, a potom se izuzetno brzo proširila na sva područja gajenja kukuruza.

Na području Zlatiborskog okruga se pojavljuje kao štetočina kukuruza od 2002. godine.

Kukuruz se u našem kraju gaji na većini parcela u dugogodišnjoj monokulturi, jer imamo usitnjene parcele i mali broj parcela koje su pogodne za gajenje kukuruza. Iz tih razloga na pojedinim lokalitetima se ova štetočina namnožila u izuzetno visokoj brojnosti, izazivajući velike štete.

Ova vrsta ima jednu generaciju godišnje, prezimljava u stadijumu jajeta u zemljištu gde je gajen kukuruz. S` proleća ako se ponovo poseje kukuruz u istu njivu, larve počinju da se hrane na korenu mladog kukuruza i zavisno od brojnosti larvi u zemljištu pričinjavaju manje ili veće štete.

Štete od larvi nastale izgrizanjem korena su i najznačajnije i najviše se mogu odraziti na prinose.

Simptomi na biljkama kukuruza koji nastaju usled oštećenja korenovog sistema su poznati kao tzv. „**guščiji vrat**“, jer stablo kukuruza najpre polegne, pa se zatim izdiže.

Usled napada larvi prinosi se snižavaju 10-55%, a gubitke uvećava otežana primena mehanizacije pri berbi ili siliranju usled prisustva poleglim biljaka.

Mušjak i ženka zlatice se sasvim malo morfološki razlikuju, a po izletanju hrane se na liskama kukuruza, duž međunervalnog prostora.

U periodu pojave začetaka klipova sa svilom (pred cvetanje i oplodnju) hrane se svilom i na taj način ometaju pravilnu oplodnju, što za posledicu ima nepravilan razvoj klipova i formiranje šturih klipova.

Kukuruzna zlatica se hrani samo na biljkama kukuruza i to joj je za sada osnovna biljka domaćin.

Na području Zlatiborskog okruga kukuruz se gaji u monokulturi više od 30 godina na oko 30.000 ha. Na američkom kontinentu postoje sojevi kukuruzne zlatice koji su otporni na dvopoljni plodored (dve godine se ne seje kukuruz na istoj njivi).

Oštećenja od odraslih insekata na nadzemnom delu kukuruza su zanemarljiva.

Mere borbe

Soj zlatice koji je prisutan kod nas je osetljiv na **jednopoljni plodored**, što predstavlja osnovnu i najefikasniju meru borbe protiv ove štetočine. Dakle dovoljno je za samo jednu vegetacionu sezonu na njivi na kojoj je bio kukuruz gajiti neki drugi usev – preporuka je neko od strnih žita ili bilo koja biljna vrsta osim kukuruza, da se izbegnu najveća oštećenja od larvi na korenu.

Zasušenje krava

Ovo je kritičan period u laktacionom ciklusu. Dobar program zasušenja može značajno da poveća proizvodnju mleka u narednoj laktaciji i da smanji mogućnost javljanja metaboličkih problema u vreme i posle teljenja.

U periodu zasušenja grlo se priprema za porođaja i narednu laktaciju. Tada se može donekle popraviti i kondicija krave, a obnavlja se i tkivo vimena. Period zasušenja treba da traje najmanje 6 nedelja ali je bolje ako traje puna dva meseca. U ovom periodu hranljive materije iz obroka najefikasnije se koriste za povećanje mase ploda. Masa ploda se uvećava sve više kako se približava partus. To uslovljava i povećane potrebe u hranljivim materijama.

Povećane potrebe se zadovoljavaju povećanjem udela koncentrovanih hraniva u obroku. **Na nekoliko dana pred partus, međutim, prestaje se sa davanjem koncentrata.**

Zasušene krave moraju da budu odvojene od grla u laktaciji. Obroci treba da budu tako formulisani da zadovoljavaju potrebe krave u svim hranljivim materijama i to za:

održanje organizma, porast ploda i eventualnu popravku

kondicije (ako je propušteno da se to završi u prethodnoj fazi). Konzumiranje SM obroka je oko 2% TM (telesa masa). Konzumiranje kabaste hrane treba da bude najmanje 1% TM. Količina koncentrata treba da bude u skladu sa potrebama ali da ne prevazilazi 1% TM. Ako se kao kabasto hranivo koristi silaža kukuruza, koja je bogata u energiji, konzumiranje SM može da bude i manje od 2% TM. Da bi se izbeglo tovljenje krava preporučuje se davaje kabaste hrane manje hranljive vrednosti (pšenična slama, kukuruzna stabljike i travno sena.

Na oko dve nedelje pred teljenje potrebno je početi sa davanjem koncentrata koji će se koristiti u toku laktacije. To je neophodno kako bi se mikroorganizmi buraga na vreme prilagodili na tu vrstu hrane. Ovo ne mora nužno da se odnosi samo na koncentrat, već i na sva druga hraniva koja će krava dobijati tokom laktacije a koja ne dobija u vreme zasušenja.

Na dan partusa kravi se znatno smanjuje apetit. Tada joj se daje samo nešto sena i mekinja, a organičava se i količina vode. Kada sve ide normalno, krava se brzo oporavlja od porođaja, pa u narednim danima njena ishrana ulazi u fazu konsolidacije.

U ovom periodu treba zadovoljiti potrebe u Ca i P, ali izbegavati veće unosenje ovih minerala. Dovoljno je 50-80 g Ca i 30-40 g P. Ako je u obroku zasušenih krava Ca zastupljen sa više od 0,6% Ca a P više od 0,4% povećava se mogućnost pojave mlečne groznice. Takođe, u ovom periodu treba davati adekvatne količine vitamina A, D i E jer se time s jedne strane utiče na vitalnost teleta, a s druge doprinosi boljem zdravlju krave (preventivni uticaj na zadržavanje posteljice i mlečna groznica).

Dipl.ing. Nebojša Đurić

Simptomi nedostatka fosfora u kukuružu i njegov značaj u ishrani

Fosforna kiselina igra veliku ulogu u metabolizmu azotnih jedinjenja u biljci, naročito u procesu usvajanja nitrarnog oblika azota te njegove redukcije do amonijaka.

Fosfor je neophodan u prvim etapama života biljke kukuruža, te rano gladovanje u fosforu se ne može kompezovati kasnije poboljšanom fosfornom ishranom.

Naime najosetljivija faza vegetacije kukuruža u fosforu je od nicanja pa do 40 dana. Nedostatak fosfora u hranljivoj sredini biljke kukuruža se može manifestovati na sledeće načine:

- usporen rast
- biljka dobija tamno zelenu boju sa primesama antocijana
- žućenje lišća, po svom izgledu vrlo slično žućenju lišća izazvanog azotnim gladovanjem i povezano je sa narušenim metabolizmom azota zbog nedostatka fosfora u biljci
- produžetak vegetacije naročito u periodu otpuštanja vode iz zrna
- zakašnjenjem izlaska žigova iz omotača
- nepotpune oplodnje ženskih cvetova
- formiranje nedovoljno razvijenih klipova
- nepravilno formiranje redova zrna na klipu
- nedovoljno razvijenim korenima

Takođe, preterana ishrana u fosforu može dovesti do:

- zadržavanje u procesu rasta
- sniženja prinosa vegetativne mase i zrna

Pri optimalnim dozama fosfornih hraniva (10-15 miligrama/100 gr vazdušno suve zemlje) poboljšava se :

- razviće korenovog sistema
- azotni i ugljenohidratni metabolizam
- poboljšava se otpornost (tolerantnost) na sušu
- poboljšavaju se procesi oplodnje
- povećava se veličina i ozrnenost klipa
- povećava se apsolutna masa zrna

Fosfor pomaže intenzivnije obrazovanje i rast sekundarnih korenova, povećanje broja spratova korenovog sistema, kao i dublje ležanje korenovog sistema. Napred navedeni razlozi ukazuju da je neophodno što ranije obezbediti biljke fosforom sa ciljem dobijanja visokih prinosa.

Fosforno đubrenje daje najveći efekat pri osnovnoj obradi, obezbeđujući ishranu biljaka na kasnijim etapama vegetacije, a u zajednici sa lokalizovanim đubrenjem pri setvi garantuje neprekidnu, ravnomernu ishranu biljaka fosforom od samog početka njihove vegetacije.

Efekat đubrenja fosforom se znatno povećava u uslovima gde je moguće navodnjavanje.

ZEMLJORADNIČKA ZADUGA

Osnivanje, rad i prestanak rada zadruga, regulisano je Zakonom o zadrugama.

Zemljoradničku zadrugu može da osnuje najmanje 10 zemljoradnika i drugih fizičkih lica koji imaju u svojini ili po drugom osnovu koriste zemljište, objekte ili sredstva za rad u poljoprivredi.

Zemljoradnička zaduga ima profitni karakter i može biti opšta ili specijalizovana (voćarska, vinogradarska, stočarska, pčelarska i sl.).

Proizvodnja se organizuje na gazdinstvima zadrugara. Delatnost zadruga je obično: proizvodnja, prerada prodaja poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda zadruga i zadrugara, snabdevanje zadrugara repro-materijalom, kao i promet roba zadrugara.

Uz prijavu za upis u sudski registar osnivanja zadruga kod nadležnog trgovinskog suda, potrebno je da se priloži:

- ugovor o osnivanju zadruga;
- zadružna pravila;
- dokaz o osnovu korišćenja poslovnogprostora;
- zapisnik sa osnivačke Skupštine, na kojoj se donose zadružna pravila većinom glasova osnivača i biraj organi zadruga;
- dokaz o izvršenoj uplati ili unošenju udela, odnosno sredstava osnivača, u skladu sa napred navedenim aktima;
- odluka o imenovanju direktora zadruga;
- overena kopija lična karta direktora i drugog lica ovlašćenog za zastupanje zadruga;
- overen potpis lica ovlašćenog za zastupanje;
- overene fotokopije ličnih karata i potvrde o prebivalištu za osnivače;
- dokazi o uplaćenim sudskim taksama, odnosno troškovima oglasa.

Prijava za upis u sudski registar podnosi se nadležnom trgovinskom sudu u roku od 30 dana od dana održavanja osnivačke skupštine. Zadruga se smatra osnovanom i stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar.

Kada zemljoradnička zaduga počne da radi, status zadrugara stiče se potpisivanjem zahteva i pristupne izjave. Zadruga ima svoje organe: skupština, upravni odbor od najmanje pet članova, pri čemu zaduga sa manje od 20 zadrugara ne mora da obrazuje upravni odbor, nadzorni odbor od najmanje tri člana i direktor koga bira/razrešava skupština zadruga.

Stručne poslove u zadrugi mogu organizovati sami zadrugari ili stručna služba ili pravna/fizička lica sa strane. To znači da se u zadrugu mogu zaposliti i lica koja nisu zadrugari, što zavisi od potreba.

Imovina zadruga može biti pokretna i nepokretna, zatim stvari, novac, hartije od vrednosti, kao i druga imovinska prava. Zadružna svojina se obrazuje iz: jednakih novčanih udela zadrugara koji su preneseni u svojinu zadruga ili članarine zadrugara (sredstva koja zadrugari obezbeđuju za osnivanje i poslovanje zadruga su njihovi udeli); sredstava ostvarenih radom i poslovanjem, kao i sredstava koja je zaduga stekla na drugi način. U obavljanju delatnosti, zaduga koristi: zadružnu svojinu, sredstva u svojini zadrugara i sredstva drugih domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica.

Odgovornost zadrugara zavisi od toga da li je zadrugar uložio pravo svojine na neku stvar ili pravo na upotrebu stvari, odnosno potraživanje. Udeli se ne mogu vraćati, zalagati i sl. Po prestanku statusa zadrugara, udeli se valorizuju i vraćaju zadrugarima. Članarina zadruge koja se osniva i posluje bez udela. Po prestanku statusa zadrugara, članarina se ne vraća.

Zadruga je pravno lice koje u pravnom prometu može da istupa na sledeće načine: u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za račun zadrugara, kao i u ime i za račun zadrugara.

Odgovornost može biti dvojaka:

- potpuna (odgovara za svoje obaveze imovinom zadruge)
- solidarna (za obaveze koje se ne mogu izmiriti iz imovine zadruge, zadrugari solidarno odgovaraju, najmanje iznosom svog udela ili većim.

Zadrugar odgovara najmanje jednu godinu po prestanku članstva u zadruzi za obaveze zadruge, nastale za vreme dok je bio zadrugar.

Dobit se raspoređuje u rezervni fond i zadrugarima. Gubitak se pokriva na teret obaveznog rezervnog fonda, a ako nije moguće, pokriva se iz drugih fondova, iz sredstava za druge namene. Ako gubitak ne može ni tako da se pokrije, onda se pokriva na teret udela zadrugara.

Zadruga obavlja delatnost prvenstveno sa zadrugarima, ali može i sa nezadrugarima i za nezadrugare, u obimu koji ne dovodi u pitanje ostvarivanje ciljeva zbog kojih je zadruga osnovana.

Bojana Nešić, dipl. Ing agroekonomije

ŠLJIVIN SMOTAVAC (*Grapholita funebrana*, fam. Tortricidae)

Leptir je tamnosiv, dužina tela je 6-7,5 mm, a u rasponu krila 13-15 mm. Na zadnjem završnom delu prednjih krila nalazi se jedno svetlosivo polje u kome su četiri crne tačke. Zadnja krila su sivomrka.

Gusenice su ružičaste sa mrkom glavom. Odrasla gusenica je veličine 11-12,5 mm. Lutke su smeđe.

Šljivin smotavac je raširen po svim regionima gde se gaji šljiva i pojedinih godina pričinjava velike štete, oštećujući preko 60% plodova. Naročito je štetna druga generacija jer oštećuje plodove pred berbu. Cvrljivi plodovi ranije dozrevaju i mogu se koristiti samo za proizvodnju rakije, a ne i za sušenje i zamrzavanje pa je utoliko šteta veća.

Šljivin smotavac razvija dve generacije godišnje. Prezimljuje kao odrasla gusenica u kokonu ispod popucale kore na stablu i na nižem delu debljih grana i u raznim drugim zaklonima. Preobražaj u lutku nastaje krajem marta, a leptiri izleću u aprilu, maju i početkom juna. Leptiri prve generacije polažu jaja posle precvetavanja šljive, kada plodovi dostignu veličinu lešnika. Ženka položi najčešće na plodovima ili lišću blizu plodova prosečno 40-50 jaja.

Posle piljenja gusenice se zadržavaju na plodu kratko vreme, a zatim se, bušeći plod, uvlače u njegovu unutrašnjost. Napadnuti plod prestaje da raste, dobije plavičastu boju i otpada. Na mestima ubušivanja gusenica u plod javljaju se kapljice smole, pa se po tome vrlo lako mogu uočiti oštećeni plodovi. U jednom plodu može biti ubušeno više gusenica. Po završenom razvoju, gusenice napuštaju plod i odlaze u pukotine kore pri osnovi stabla radi preobražaja u lutku.

Let leptira druge generacije počinje od sredine jula. Leptiri polažu jaja na plodove. Posle piljenja gusenice se uvlače u plod. Dostignuvši svoj puni razvoj, gusenice napuštaju plod i odlaze u pukotine kore na stablu, gde opredaju kokon za prezimljavanje.

Za prognoziranje napada ove štetočine koristi se metoda seksualnih mamaka (feromoni) i vizuelna metoda.

Intenzitet napada šljivinog smotavca može se smanjiti skupljanjem i uništavanjem „crvljivih“ plodova, postavljanjem lovnih pojaseva, struganjem i uništavanjem stare ispucale kore.

Ove mere ne daju zadovoljavajuće rezultate, pa se u godinama visoke brojnosti populacije moraju sprovoditi hemijske mere borbe.

Tretiranja se izvode u početku piljenja gusenica, a pošto je let leptira dosta razvučen, neophodna su dva tretiranja.

Aktivne materije:

ACEFAT, ACETAMIPRID, CIPERMETRIN, DIAZINON, DIMETOAT, FENITROTION, METOMIL, OMETOAT, METIDATION

Na slikama su prikazane feromonske klopke za prognozu napada šljivinog smotavca..

Obilno cvetanje ne znači i dobar rod jabuke

Fenofaza cvetanja za svaku voćnu vrstu pa i za jabuku predstavlja dobar pokazatelj o količini plodova u toj godini .Medjutim taj pokazatelj ne mora da bude sasvim pouzdan . Naravno veliki broj faktora utiče na to da od zametanja plodova dodjemo do krupnih i kvalitetnih plodova . Ovoga proleća u jabučnjacima našega područja mogli smo uočiti veliko šarenilo u obimu cvetanja . Moglo se zapaziti kako u mladjim tako i u starijim voćnjacima od vrlo ucvetalih stabala do stabala koja nemaju ni jednog cveta .

Ovakva pojava često zbunjuje proizvođače i neophodno ju je šte bolje razjasniti.

Zašto neka stabla uopšte nisu cvetala ili imaju minimalan broj cvetova ?Razloge za ovu pojavu moramo tražiti u prošloj godini . U periodu jul , avgust prošle godine bila je izrazita suša ,samim tim transport hranljivih materija u voćkama bio je usporen a formiranje cvetnih pupoljaka ometeno .Stabla jabuke koja su iz nekih razloga prošle godine bila prerodila , takodje nisu ove godine rodila . Ta stabla su svojim povećanim prinosom potrošila hranjive materije neophodne za formiranje cvetnih elemenata . Tako formirani pupoljci iako se nalaze na mestu gde se nalaze cvetni , po veličini i obliku podsećaju na njih , ali su u principu lažni . Ovakva stabla predstavljaju pravu zamku za rezidbu pogotovu ako se ona vrši rano u proleće . Stanje se može donekle popraviti dugom poznijom rezidbom .

Pojavu ne formiranja cvetnih pupoljaka kod nekih sorata jabuke moramo povezati i sa njenim genetskim predispozicijama tj. sortnim osobinama .Sklonost ka alternativnom radjanju posebno ispoljavaju sorte : zlatni delišes , red boskop , delbar., budimka ...i dr.

Ovo proleće period cvetanja pratilo je relativno lepo vreme osunčano i povoljno za oprašivanje i oplodnju. Voćnjaci koji su bili procvetali obećavali su dobar rod .Mnogi proizvođači su već počeli razmišljati o sredstvima za proredjivanje plodova.

Detaljnijom analizom cvetne rozete tokom cvetanja moglo se konstatovati da veliki br. cvetova nije oplodjen, opada ,a tek po neki plod se jasno izdvaja i predstavlja potencijalni plod koji će završiti na trpezi. Naravno ovoj pojavi ni tu nije kraj . Sleduje faza”junskog opadanja plodova,.to je poslednji period gde bi svi morfološki nedogradjeni plodovi trebali da otpadnu , a da na stablu ostanu zdravi i ispravni plodovi koji će porasti i dočekati berbu.

Posmatrajući stanje jabučnjaka na prostoru našeg Regiona očekivanim prinosom ne možemo biti zadovoljni.

U ovo stanje nismo uključili još jedan faktor ,a to je pojava da smo u periodu zimskog mirovanja u mesecu februaru imali duži period vrlo niskih temperatura, te je bilo za očekivati da i te temperature imaju negativnog uticaja na naše jabučnjake. Ovo tim pre što znamo da su nam neke voćne kulture kao ,orah ,breskva ,kajsija, vinova loza skoro načisto izmrzle.

Da li je do sada primenjena agrotehnika u našim voćnjacima bila adekvatna našim očekivanim prinosima. Ovde se misli u prvom redu na djubrenje,zaštitu, rezidbu.Da li smo u zemlju u zonu korenovog sistema uneli dovoljno neophodnih hranljivih elemenata koje je biljka svojim rodnom i porastom iznela .Da li smo možda sa rezidbom odstranili i ono malo rodnih pupoljaka koje je biljka bila formirala i koji bi se

transformisali u plod. Da li smo dozvolili da nam bolest čadjava krastavost u avgustu skine list te tako umanjimo vegetacionu moć i onemogućiti stvaranje cvetnih pupoljaka kod naših voćaka.

Razloga za nerodnost i slabu rodost ima mnogo . Sve ih treba pažljivo rasvetliti ,proučiti i ne dozvoliti da nam se iste greške ponove .Stanje u našim jabučnjacima ove godine dalo nam je povod da o tome ozbiljno razmišljamo.I pored svega ostalo nam je još dosta vremena da se borimo, da uložimo dosta truda ,agrotehnik ,sredstava , kako bi ovu proizvodnju doveli do kraja .Bar ovo što je ostalo na „grani „da nam dodje do „ruke“.

Radulović Andrija, dipl.ing.

Otrovne biljke za domaće životinje

Na našim travnjacima mogu biti prisutne određene biljne vrste koje mogu imati štetna dejstva na životinje.Biljke mogu sadržati jednu ili više otrovnih materija,koje se mogu nalaziti u celoj biljci ili sto je veoma češće u pojedinim delovima biljke.

Biljke koje mogu imati štetno dejstvo :

1.Prolevak(*Gratiola officinalis* L.)

Višegodišnja biljka,stablo uspravno visoka od 20 do 60 cm,slabo razgranato.Cvetovi su beli,cveta od juna do avgusta,raste na livadama pored potoka i močvarnim terenima.Biljka sadrži alkaloid,koji su naj otrovniji za konje i goveda.Simptomi trovanja ovom biljkom :povraćanje,krvavi proliv i pojava krvi mokraći .Mleko krava koje su kozumirale ovu biljku ima gorak ukus.

2.Mrazovac(*Colchicum autumnale* L.)Višegodišnja biljka sa krtolastom lukovicom.Cvetovi su svetlo ljubičastoružičasti, razvijaju se u jesen.Raste na livadama i pašnjacima.Otrovni sastojak Kolhicin se nalazi u cvetu, zreloom semenu i krtolama.Kolhicin deluje 2do5 h posle konzumiranja.Trovanja su najčešća u maju i junu kada seme sazreva.Kod trovanja Mrazovcem prvi simptom je grebanje u grlu,smetnje pri gutanju,nakon čega dolazi do mučnine, povraćanja,vodenastog proliva ,kao i pojave krvi u mokraći.U koliko se trovanje ne sanira može nastupiti i smrt životinje (od2 do 5 dana).

3.Mlečika(*Euphorbia cyparissias*) Višegodišnja bilka visine do 50cm,sivo zelena,stablo uspravno,listovi sedeći gusto raspoređeni.cela biljka je otrovna jer sadrži euforbin.Sušenjem se smanjuje otrovnost,pa je njeno prisustvo u senu bezopasno.Toksične materije koje se nalaze u soku mlečike izazivaju upalu kože,i mogu uticati na boju ,ukus,miris mleka ,mlečnih proizvoda.

Izdavač:

**„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“
DOO Užice**

Tiraž:

300 primeraka